

Szolnoky Lajos nagy-nagy vétke

Szolnoky Lajossal eléggé bensőséges viszonyban voltam. Összekötött bennünket Debrecen is, s az, mint kiderült, hogy Debrecenben egyik nagybátyámnak cserkészparancsnoka is volt, s ők is kölcsönösen kedvelték egymást. Sok jó tanácsot kaptam tőle, s azon túl lenyűgözött az a kitartó és aprólékos, ugyanakkor nagyvonalú módszer, ahogyan a tárgy történetet, a muzeológiát művelte. Szolnokra többször is meghívtam előadást tartani, s mikor mintaszerű tárgy történeti munkája (Alakuló munkaeszközök) megjelent, erről külön vitát is rendeztünk. Már korábban említettem, hogy igen pedáns, igazi úriember volt küllemre is. Azt írtam, hogy Patay Pál és ő, ha egy szőlőbeli kunyhóban aludtak volna, ott is kikeményített pizsamát öltöttek volna fel. Nemcsak a fehér ing, a nyakkendő és a kivasaltság jellemezte, de sokat adott a válogatott megfogalmazásra nemcsak írásban, hanem szóban is. Egyszer Nyíregyházán volt a Dunán-inneni néprajzos muzeológusoknak több napos összejövetele.

Szállásunk a Sóstón volt kényelmes faházakban. Sajnos nem volt jó időnk. Esős, borongós, hideg őszi időt értünk meg. Mindenki a szobájába húzódott be, s ott melegítette magát különféle nedűkkel. Egy-egy szobában azért jó társaság verődött össze. Nekem szerencsém volt, mert vele kerültem egy szobába. Emiatt ugyan kimaradtam holmi heje-hujázásokból, de kárpótolt az, hogy tartalmas beszélgetésre éhes csapat verődött össze. A társaság valódi központja Szolnoky Lajos volt, bár sohasem tolakodott elő ötleteivel, s nem tartott igényt arra, hogy szóvivőnek vagy mérmondónak tartsák.

Másnap reggel javaslatára többen is elmentünk a Gombának nevezett köralakú, nyitott büfébe, hogy tejjel és meleg péksüteménnyel kibélelt hassal utazzunk be a városba, ahol a tanácskozás folyt. Kellemetlenül szemetelt az eső. Lajos bátyám zakója fölé egy orkán kabátot vett fel, amit nem gombolt be. A Gomba eresze alá beállva ki-ki megrendelte a maga adagját. Engem nagy meglepetés ért, mert egy fehér nejlon zacskót tettek elém három ropogós kiflivel. Nagyot néztem, mert ilyet akkor láttam először. Debrecenben, a maradiság városában még üvegben árulták ekkor a tejet. Tanácstalanul néztem a zacskóra. Ekkor Szolnoky Lajos az alakuló munka- és csomagolóeszközök tudora egész kis előadást tartott a fővárosban már régebben bevezetett új kiszerelésről, ecsetelve annak könnyen kezelhetőségét, higiénikus voltát, s egyéb előnyeit. Közben elővette svájci bicskáját, amin még olló is volt, bemutatót tartott előbbeni beszédét illusztrálандó. De vizes lehetett a zacskó, vagy a svájci bicska ollója volt életlen, esetleg ő ügyetlen vagy figyelmetlen, tény hogy mikor lenyiszálta az egyik sarkát kicsúszott a kezéből a higiénikus és könnyen kezelhető mintadarab, utána kapott, de vesztére nagyon megszorította és nagy sugárban végig locsolta fehér ingét, zakóját, orkán kabátját, s még nekünk is juttatott belőle. Mindez semmi! Fejét és méltóságát elveszítve igen durva szavak szakadtak ki belőle. Semmiképp sem olyanok, amiket megszoktunk tőle. Bedobta a zacskót a szemetes ládába, s miközben vörös arccal próbálta tenyérrel lesepergetni magáról a tejet, sűrűn bocsánatot kérve illetlen szavaiért visszament a szállásra, hogy átöltözzék. Mikor évek során találkoztunk egymással, mindig felidézte az esetet. Nagyon bánthatta a dolog. Bizonyára nem lenne belőle manapság jó miniszterelnök, de még államtitkár sem.

Anekdóták néprajzosokról 27. Szolnoky Lajos nagy-nagy vétke

Írta: Szabó László

2011. június 27. hétfő, 15:46 - Módosítás: 2018. április 03. kedd, 19:49
